Circ – de Roxana Brânceanu Publicat de: Roxanab

Bătrânul îşi aprinse ţigara cu mişcări lente şi ample, privind blazat mulţimea pestriţa care se înghesuia la intrarea în cort. Alături, un panou uriaş în culori cândva stridente, acum decolorat, cu reprezentarea stângace a unei femei blonde, cu ochi mari violeţi, călărind pe un unicorn înaripat.

Femeia ar fi trebuit să semene cu nepoata bătrânului, cea care acum vindea bilete la intrare. Ea nu era blonda, nici ochii nu-i erau violeţi, şi nu avea niciuna din calităţile care, conform legendelor, i-ar fi permis să se apropie de unicorn. Tocmai începuse să se certe cu un bărbat slab, neras, îmbrăcat în uniforma militară, de cotul căruia se ţinea speriat un copil în haine mult prea largi pentru el. Mormăi supărat la vederea uniformei. Regulile lui erau clare, niciodată, niciodată vreun soldat nu va trece pragul acelui cort. Jurase asta cu ani în urmă, şi-şi respectase jurământul, neinduplecat nici de rugăminti, nici de bani, nici de ameninţări şi alte neajunsuri provocate de nemulţumiţi. Baietelul, însoţit de tatăl supărat, se îndrepta spre custile cu maimuţe şi pasari exotice. Îi părea rău de copil, dar jurământul era jurământ.

Când ultimul amator de curiozităţi îşi plăti biletul, nepoata bătrânului trase în faţa intrării cei doi pari uniţi cu un lanţ greu, îi făcu semn cu mâna, şi dispăru înăuntru.

Bătrânul strivi mucul ţigării de pământ, apăsând cu talpa bocancului pana se forma o mică adâncitura, apoi se îndrepta agale spre custile animalelor, unde cei doi îngrijitori apatici arătau copiilor maimuţele, papagalii, serpii din mica menajerie. Băiatul soldatului respins la intrarea cortului principal era singur, şi ţinea de mana o fetiţă cu par cânepiu împletit într-o coada lunga, în timp ce o altă fată, pistruiata şi cu parul cret şi roşu, mângâia un iepure alb. „Ce ştii tu…” Iepurele începu brusc să se zbată şi o zgârie. Fetiţa tipa, neplăcut surprinsa. Unul din îngrijitori o elibera de animalul speriat, iar bătrânul continua s-o privească, copleşit de gânduri negre.

Soldatul dispăruse. Cei trei copii erau singuri în menajerie. Părinţii trebuiau să fie undeva pe aproape, şi bătrânul spera să nu fie toţi soldaţi care să încerce forţarea intrării în cort. Atunci ar fi trebuit să strângă totul şi să plece, cât mai departe, n-ar fi fost prima data când era nevoit să renunţe la reprezentaţii din cauza insistentei militarilor, şi să nu se mai întoarcă prin acele locuri.

Părăsi menajeria şi se apropie de intrarea în cortul mare. Sari peste lanţ şi se strecura înăuntru. Era întuneric, doar două făclii luminau arena, şi-i trebui un timp până să i se obişnuiască ochii şi să înceapă să distingă ceva printre chipurile pe care flăcările aruncau umbre înşelătoare. Nu văzu niciun soldat. Pe rândul de la margine cineva începu să înjure, apoi tăcu brusc. Începuse.

Atunci îl zări. Stătea singur în spate, în picioare, îşi scosese haina militară şi o ţinea pe braţ. Purta o cămaşa alba, iar pantalonii civili, prinşi cu bretele decolorate, aveau un petec pe genunchiul drept. Nu era soldat. Împrumutase de undeva o haină. Simţi prezenta bătrânului şi întoarse capul, susţinându-i privirea. Nu avea ochi de soldat.

Bătrânul părăsi cortul şi-şi relua locul pe ladita de lângă rulota, de unde putea supraveghea aproape întregul teren. Îşi mai aprinse o ţigară şi aştepta.

— Pot să stau şi eu lângă dumneata?

Privit de aproape, bărbatul slab şi barbos părea foarte tânăr. Aproape prea tânăr pentru a fi tatăl băiatului.

Aproba din cap.

— De ce n-ai rămas pana la sfârşit?

— Am văzut tot ce era de văzut. De unde-l ai?

Ofta. O mulţime de curiosi îi puneau întrebarea asta. Nu le răspundea niciodată. Nu spusese niciodată adevărul, aşa cum nu spusese nici despre motivul pentru care respingea soldaţii. Obosise să păstreze secretul.

— Eşti de pe-aici?

Tânărul clatina din cap.

— Vara asta lucrez la baraj. Apoi plec. Unde găsesc de lucru.

— Şi băiatul?

— Vine cu mine dacă vrea.

— E fiul tău?

— Fratele. Nu vrei să-mi răspunzi la întrebare, nu-i aşa?

Bătrânul ridica din umeri. Poate aşa-i era dat, să întâlnească un rătăcitor ca şi el căruia să-i împărtăşească secretul, să-şi usureze sufletul, apoi fiecare să plece pe drumul lui.

— În timpul războiului cel mare… Am fost rănit, camarazii au zis că-s mort şi m-au lăsat în urma… Am zacut acolo, singur, pana când lângă mine a venit Dracu'. Aşa am crezut atunci, că am murit şi am ajuns în iad pentru toate relele pe care le făcusem. Eram mai tânăr ca tine pe-atunci, credeam în rai şi iad, în sfinţi şi draci. Stătea lângă mine creatura asta cu coarne, şi aripi, şi copite, şi trei ochi… şi-mi lingea ranile. Da, îmi lingea sângele. Murisem şi eram în iad.

— Dar nu ţi-a făcut niciun rău.

Bătrânul rase, un ras gutural ca o tuse.

— Rău, nu. Rău nu mi-a făcut niciodată. Nu mie… L-am luat cu mine, că ai mei ma credeau mort, şi nu mai aveam unde să mă duc, nici altceva nu ştiam ce să fac, aşa că am început să colindam prin lume. Abia după război m-am întors acasă, dar plecaseră toţi, rămăsese numai fata asta înceata la minte… Şi am plecat din nou.

— De ce nu m-ai lăsat să intru?

— Vezi tu…

Fixa cu ochii goi vârful aprins al ţigării, pana când îi arse degetele şi-i dădu drumul. Continua sa privească cum arde în praf. Spuse, rar, ca şi când i-ar fi făcut rău cuvintele:

— Când vad militari, ma vad pe mine cum eram atunci. Îmi aduc aminte cate am făcut şi cate mi-au făcut şi mie alţii. Cum ardeau casele, şi oamenii ardeau înăuntrul lor pentru că le era frica sa iasă. Cum îmi era şi mie de frică. Cum zăceam acolo pe câmpul gol, stropit de sângele camarazilor mei, şi al celorlalţi, şi al meu. Şi cât de drept era sa vina Dracu' să-mi linga ranile şi să mă ia cu el în Iad. A fost mai mult decât un război, cu toate grozaviile lui… De atunci ma ascund. Ma ascund de

cei care m-au crezut mort, şi de cei care m-au trimis acolo să mor, şi de cei care nu m-au aşteptat niciodată să mă întorc, şi de toţi ceilalţi, că nu mai e nimeni acum care să mai creadă ca trăiesc. Nici n-aş mai avea ce să le spun…

Arata spre haina mototolita.

— Dacă ai fi fost soldat, nu ţi-aş fi spus toate astea. De fapt, nici nu prea mai vorbesc cu oamenii. Ei văd doar ceea ce vor să vadă. Se bucura să vadă ceva hidos, apoi se întorc la propria lor urâţenie şi nu li se mai pare aşa hidoasa. Plătesc ca să vadă ceva mai rău decât ei. Mai diform, mai schilodit. Un monstru. Adevăraţii monştri…

Tacu, privind fix pământul dintre bocancii scâlciati. Lumea începuse să iasă din cort, grupuri grupuri, comentând cu voce scăzuta.

— Adevăraţii monştri au rămas acolo, pe câmpul de luptă, zise tânărul. De asta nu vrei să ai de-a face cu soldaţi.

— Ştie şi el.

— El?!

Bătrânul aproba.

— La început vorbeam mult despre asta. Încercam să ne iertăm unul pe altul şi nu ştiam cum. Vorbeam, dar erau doar vorbe. Ce dacă el n-a ştiut că erau oameni în casele alea, la care le-au dat ai lui foc? Ce dacă noi eram în război şi credeam ca asta ne da dreptul să ucidem orice fiinţa care nu purta uniforma ca a noastră? Erau greşeli. Erau doar vorbe… Ei i-au ucis pe-ai noştri, noi i-am ucis pe-ai lor. Acum suntem singuri, iar traiul fiecăruia depinde de celălalt. Colindam pe unde vedem cu ochii şi ne uitam cum se înghesuie lumea să vadă. Dar lumea nu vede… Nu vede răul pe care l-am făcut, cu ştiinţa sau fără, şi unul altuia, şi celorlalţi, şi nouă înşine. Acum nu ne mai cerem iertare, vorbim doar, despre tot felul de lucruri. De fapt, s-ar putea să ne fi iertat demult, dar acum nu mai are importanta. Suntem la circ, şi cui îi pasa de circari?